

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
Навчально-науковий інститут економіки
Кафедра економіки, обліку і оподаткування

ОБЛІК ЗА ВИДАМИ

ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійної роботи
для здобувачів вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
галузі знань *07 «Управління та адміністрування»*
спеціальності *071 «Облік і оподаткування»*
всіх форм навчання

Обговорено і рекомендовано
на засіданні кафедри
економіки, обліку і оподаткування
Протокол № 11 від 28.08. 2023

ЧЕРНІГІВ 2023

Облік за видами економічної діяльності. Методичні вказівки до самостійної роботи для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 071 «Облік і оподаткування» всіх форм навчання/ Укл.: Гливенко В.В. Чернігів: НУ «Чернігівська політехніка», 2023. 25 с.

Укладач

Гливенко Валентина Василівна
кандидат економічних наук, доцент, доцент
кафедри економіки, обліку і оподаткування
НУ «Чернігівська політехніка»

*Відповідальний
за випуск:*

Дерій Жанна Володимирівна,
доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри економіки, обліку і оподаткування
НУ «Чернігівська політехніка»

Рецензент:

Клименко Тетяна Вікторівна,
кандидат економічних наук, доцент, доцент
кафедри економіки, обліку і оподаткування
НУ «Чернігівська політехніка»

ЗМІСТ

ВСТУП	4
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТОРГІВЛІ, РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА, БУДІВЕЛЬНИХ ТА АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	5
ТЕМА 1. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВАХ ТОРГІВЛІ	5
ТЕМА 2. РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ДІЯЛЬНОСТІ ТА БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВАХ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА	7
ТЕМА 3. ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ В БУДІВНИЦТВІ	10
ТЕМА 4. ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ АВТОМОБІЛЬНОГО ТРАНСПОРТУ	12
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОСОБЛИВОСТІ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ У ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ, ГОТЕЛЯХ, РЕКЛАМНІЙ ТА ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	15
ТЕМА 5. ОБЛІК У ЖИТЛОВО-КОМУНАЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ	15
ТЕМА 6. ОБЛІК У ГОТЕЛЬНОМУ ГОСПОДАРСТВІ	17
ТЕМА 7. ОБЛІК НА ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО НАДАЮТЬ РЕКЛАМНІ ПОСЛУГИ	19
ТЕМА 8. ОБЛІК В ТУРИСТИЧНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	21
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	24

ВСТУП

Метою викладання навчальної дисципліни «Облік за видами економічної діяльності» є засвоєння знань щодо особливостей побудови бухгалтерського обліку на підприємствах різних видів економічної діяльності та набуття практичних навичок з обліку господарських операцій відповідного виду економічної діяльності.

Важливою складовою вивчення дисципліни є самостійна робота здобувачів.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових аудиторних занять. До основних видів самостійної роботи відноситься поглиблене вивчення лекційного матеріалу, робота з літературними джерелами, вивчення основних термінів і понять та методів аналітичної роботи, підготовка до практичних занять, виконання індивідуальних завдань і завдань для самостійної роботи здобувачів вищої освіти.

Методичні вказівки до самостійної роботи з дисципліни «Облік за видами економічної діяльності» містять теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань з кожної теми відповідного змістового модуля, теми рефератів та тестові завдання. Також наведено перелік рекомендованої літератури з дисципліни та інформаційні ресурси.

При виконанні завдань та при формуванні відповідей на тести, здобувачам необхідно крім навчальних посібників та підручників з дисципліни у багатьох випадках користуватись нормативною базою з бухгалтерського обліку, оподаткування та регулювання підприємницької діяльності.

Змістовий модуль 1. Особливості бухгалтерського обліку на підприємствах торгівлі, ресторанного господарства, будівельних та автотранспортних підприємствах

Тема 1. Бухгалтерський облік на підприємствах торгівлі

Нормативна база діяльності, класифікація і сертифікація підприємств торгівлі. Документальне оформлення надходження та зберігання товарів. Облік переоцінки товарів. Відображення в обліку псування матеріальних цінностей. Інвентаризація та облік товарних втрат. Склад та облік витрат в торгових підприємствах. Ліцензування та облік витрат на ліцензії. Облік реалізації товарів. Особливості бухгалтерського обліку торгово-посередницьких операцій та комісійної торгівлі. Облік бартерних операцій. Застосування реєстраторів розрахункових операцій та розрахунки з покупцями.

1.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Які є види підприємств роздрібної та оптової торгівлі?
2. Які основні вимоги висуваються щодо роздрібної торгівлі продовольчими товарами?
3. Які основні вимоги висуваються щодо роздрібної торгівлі непродовольчими товарами?
4. Які види торгівлі підлягають ліцензуванню?
5. Які первинні документи складаються при надходженні та реалізації товарів?
6. Який порядок формування та списання торгової націнки в обліку?
7. Який порядок обліку та розподілу транспортно – заготівельних витрат?
8. Як відображається в обліку повернення товарів?
9. Що таке комісійна торгівля?
10. Які особливості обліку товарів на комісії?
11. Який порядок відображення в обліку переоцінки товарів?
12. Що таке товарні втрати та який порядок відображення їх в обліку?
13. В чому полягають особливості обліку бартерних операцій?
14. Що таке реєстратор розрахункових операцій?
15. В яких випадках застосування РРО є обов'язковим ?

1.2. Теми рефератів

1. Облік торговельних операцій через мережу інтернет.
2. Порядок проведення та облік переоцінки товарів в роздрібній торгівлі.
3. Поняття та облік консигнаційної торгівлі.
4. Звітність щодо використання реєстраторів розрахункових операцій.
5. Методика розподілу транспортно – заготівельних витрат в роздрібній торгівлі.

1.3. Тестові завдання

1. Для отримання товару на складі постачальника представнику торговельного підприємства видається:

- а) рахунок-фактура;
- б) товарно-транспортна накладна;
- в) довіреність.

2. Торгові надбавки при реалізації товарів у роздрібній торгівлі списуються проводками:

- а) Д-т 281—К-т 285;
- б) Д-т 282—К-т 285;
- в) Д-т 902—К-т 285;
- г) Д-т 285—К-т 282.

3. Супермаркетом вважається магазин, в якому асортимент продовольчих товарів становить:

- а) не менше 500 найменувань ;
- б) не менше 1000 найменувань;
- в) не більше 1500 найменувань;
- г) не менше 2000 найменувань.

4. В універсамі можуть реалізовуватися:

- а) продовольчі товари;
- б) непродовольчі товари;
- в) послуги населенню;
- г) все перелічене вище;
- д) правильні відповіді а і б.

5. На комісійну торгівлю можуть прийматись непродовольчі товари:

- а) лише вживані;
- б) лише невживані;
- в) як вживані, так і не вживані.

6. Господарюючий суб'єкт, що приймає товар на комісію, називається:

- а) комісіонер;
- б) комітент;
- в) посередник.

7. При закупівлі продуктів у населення складається такий документ:

- а) накладна;
- б) товаротранспортна накладна;
- в) сертифікат якості;
- г) акт закупівлі.

8. Поворотна тара, що підлягає поверненню постачальнику обліковується на субрахунку:

- а) 281;
- б) 284;
- в) 204;
- г) 22.

9. Створення резерву на покриття природних втрат товарів при їх реалізації відображається бухгалтерською проводкою:

- а) Д-т 93—К-т 474;
- б) Д-т 23—К-т 48;
- в) Д-т 92—К-т 474;
- г) Д-т 474—К-т 281.

10. Якщо на дату балансу вартість товарів знизилася, або вони іншим шляхом втратили первісно очікувану економічну вигоду, то їх слід відображати в балансі:

- а) за первісною вартістю;
- б) за чистою вартістю реалізації;
- в) за залишковою вартістю.

Тема 2. Регламентация діяльності та бухгалтерський облік на підприємствах ресторанного господарства

Нормативна база діяльності підприємств ресторанного господарства. Класифікація та вимоги до підприємств ресторанного господарства. Ціноутворення та калькуляція на підприємствах ресторанного господарства. Облік сировини, матеріалів і товарів. Облік виробництва та реалізації продукції і товарів. Інвентаризація та облік товарних втрат. Облік втрат від псування готової продукції та товарів.

2.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Яка існує класифікація закладів ресторанного господарства?
2. Що таке меню та яку інформацію воно повинно містити?
3. Що таке преїскурант?
4. Що таке технологічна карта та яку інформацію вона має містити?
5. Як формується собівартість виготовлених страв?
6. Що таке калькуляційна картка?
7. Якими методами може здійснюватися облік в коморі закладу ресторанного господарства?

8. Як здійснюється формування тягової націнки та її облік у закладах ресторанного господарства?

9. Як відображається в обліку списання зіпсованих власних страв?

10. Які первинні документи складаються при надходженні продукції у комору ресторанного закладу?

2.2. Теми рефератів

1. Особливості ціноутворення на підприємствах ресторанного господарства.

2. Порядок розрахунку природних втрат сировини та товарів та їх відображення в обліку.

3. Класифікація закладів ресторанного господарства та основні вимоги до типів закладів.

4. Калькуляція собівартості продукції власного виробництва у закладах ресторанного господарства.

5. Документальне забезпечення обліку в закладах ресторанного господарства.

2.3. Тестові завдання

1. Прейскурант у закладі ресторанного господарства складається:

- а) тільки для покупних товарів;
- б) тільки для виготовлених страв;
- в) як для покупних товарів, так і виготовлених страв.

2. Підставою для визначення норм вкладень продуктів у страви є такий документ:

- а) наказ керівника підприємства;
- б) розрахунки шеф-кухаря;
- в) розрахунки економіста підприємства;
- г) збірники рецептур.

3. У калькуляційних картках вартість страв визначається:

- а) за фактичними нормами вкладень продуктів;
- б) за затвердженими рецептурами норм вкладень продуктів;
- в) за затвердженими керівником нормами вкладень продуктів.

4. Організація обліку в закладах ресторанного господарства може здійснюватися наступними методами:

- а) виробничим та торгівельним;
- б) калькуляційним та виробничим;
- в) торгівельним та витрати плюс.

5. Норми природних втрат при зберіганні продуктів і товарів визначаються на підставі:

- а) наказу керівника підприємства;
- б) розрахунків, що враховують попередній досвід підприємства;
- в) нормативних документів.

6. Технологічні карти у закладах ресторанного господарства складають :

- а) у довільній формі;
- б) за встановленою формою у відповідності до Правил № 219;
- в) залежно від типу закладу.

7. В калькуляційній карті при розрахунку ціни на готові страви відображаються наступні витрати:

- а) матеріальні, оплата праці з нарахуваннями;
- б) тільки матеріальні;
- в) матеріальні та загальновиробничі;
- г) всі витрати за мінусом накладних.

8. Собівартість реалізованих готових страв списується бухгалтерською проводкою:

- а) Д-т 23—К-т 26;
- б) Д-т 901—К-т 26;
- в) Д-т 93—К-т 282;
- г) Д-т 282—К-т 26.

9. Вилучення з обігу страв з простроченим строком реалізації відображається проводкою:

- а) Д-т 281—К-т 282;
- б) Д-т 23—К-т 26;
- в) Д-т 93—К-т 26;
- г) Д-т 947—К-т 26;
- д) немає вірних проводок.

10. Відпуск виробів кухні у підрозділи підприємства ресторанного господарства зазвичай оформлюють:

- а) накладними;
- б) товарно-транспортними накладними;
- в) денними забірними картками.

Тема 3. Особливості обліку в будівництві

Основна нормативна база діяльності будівельних організацій. Облік та класифікація витрат будівельних організацій. Облік надходження та використання матеріалів у будівельних організаціях. Облік будівельних робіт у підрядника. Облік будівельних робіт у замовника. Облік ТМЦ на відповідальному зберіганні в будівельній організації. Облік ОЗ переданих на баланс будівельної організації. Особливості проведення інвентаризації.

3.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Які дозвільні документи повинен мати забудовник до початку будівництва?
2. Які нормативні документи регулюють діяльність будівельних організацій?
3. Як класифікуються витрати у будівництві?
4. Який порядок обліку будівельних матеріалів?
5. Що таке тимчасові не титульні споруди?
6. Хто такі підрядник та субпідрядник?
7. Яке призначення субрахунків 238 та 239?
8. Як здійснюється облік фактично виконаних робіт на дату балансу у підрядника?
9. Якими методами можна визначити доходи і витрати на дату балансу по незавершеному будівництву?
10. Як відображається в обліку передача об'єкта будівництва підрядником його замовнику?

3.2. Теми рефератів

1. Види обліку витрат у будівництві.
2. Порядок формування виробничої собівартості будівельно – монтажних робіт.
3. Визначення фінансових результатів у будівельній організації.

3.3. Тестові завдання

1. У будівництві існує така класифікація витрат за місцем їх виникнення:
 - а) витрати за географічною ознакою;
 - б) витрати за економічними елементами;
 - в) прямі витрати;
 - г) продуктивні витрати.

2. Проводкою за дебетом субрахунку 238 та кредитом субрахунку 239 відображається:

- а) валова заборгованість замовника;
- б) списання витрат цеху ремонту на витрати з експлуатації будівельних машин і механізмів;
- в) пред'явлені суми до сплати суми згідно актів виконаних робіт за формами № КБ-2в та КБ-3;
- г) такої проводки не існує.

3. Витрати з транспортування матеріалів з центрального складу до приоб'єктного зараховують:

- а) на збільшення вартості матеріалів;
- б) на адміністративні витрати;
- в) на витрати з будівництва об'єктів;
- г) на загальновиробничі витрати.

4. Нарахування зносу тимчасових (нетитульних) споруд відображають проводкою:

- а) Д-т 23—К-т 132;
- б) Д-т 91—К-т 132;
- в) Д-т 92—К-т 132;
- г) правильні відповіді а і б;
- д) правильні відповіді б і в.

5. Собівартість виконаних будівельно – монтажних робіт, виконаних власними силами відображається:

- а) Дт 903 Кт 152;
- б) Дт 903 Кт 230;
- в) Дт 152 Кт 23;

6. За участю у спорудженні об'єкта учасники будівництва поділяються таким чином:

- а) підрядчик і страховик;
- б) підрядчик і субпідрядник;
- в) підрядчик і замовник;
- г) замовник і забудовник.

7. Тимчасові нетитульні споруди зі строком служби до одного року належать:

- а) до основних засобів;
- б) до інших необоротних матеріальних активів;
- в) до малоцінних та швидкозношуваних предметів.

8. Субрахунок 238 має таку назву:

- а) “Витрати з експлуатації будівельних машин і механізмів”;
- б) “Незавершені будівельні контракти”;
- в) “Проміжні рахунки”.

9. Будівельно-монтажні роботи підлягають:

- а) патентуванню;
- б) ліцензуванню;
- в) патентуванню і ліцензуванню.

10. За результативністю витрачання витрати у будівництві класифікуються на:

- а) продуктивні і непродуктивні;
- б) витрати за договором підряду і витрати періоду ;
- в) поточні і одноразові ;
- г) розподілені і нерозподілені.

Тема 4. Особливості бухгалтерського обліку на підприємствах автомобільного транспорту

Нормативна база та особливості діяльності автотранспортних підприємств та їх вплив на побудову бухгалтерського обліку. Документальне забезпечення обліку. Облік придбання та вибуття автотранспортних засобів. Облік перевезень вантажів. Облік пасажирських перевезень. Особливості обліку міжнародних перевезень. Облік паливно-мастильних матеріалів. Облік запасних частин. Облік спецодягу. Облік технічного обслуговування, ремонтів та поліпшення автотранспорту. Облік доходів та витрат автотранспортних підприємств.

4.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

- 1. Які види діяльності АТП підлягають ліцензуванню?
- 2. Які особливості обліку придбання нових легкових автомобілів?
- 3. Як здійснюється облік вантажних перевезень?
- 4. Які особливості обліку пасажирських перевезень?
- 5. Які первинні документи складаються при наданні послуг з вантажних перевезень?
- 6. Якими методами можна здійснювати облік паливно – мастильних матеріалів?
- 7. Який порядок видачі та повернення спецодягу на АТП?
- 8. Як здійснюється облік запчастин на АТП?
- 9. Які операції відносяться до технічного обслуговування?
- 10. Які операції відносяться до операцій з поліпшення основних засобів на АТП?

4.2. Теми рефератів

1. Особливості обліку міжнародних вантажних перевезень.
2. Облік міжнародних пасажирських перевезень.
3. Облік надходження та списання автомобільних шин на автотранспортному підприємстві.
4. Облік витрат на поточний ремонт автомобілів.
5. Облік витрат на капітальний ремонт автомобілів.

4.3. Тестові завдання

1. Послуги вантажного автотранспорту вимірюються:
 - а) тонно-кілометрами;
 - б) кілометрами;
 - в) людино-годинами;
 - г) тоннами.

2. Як називається документ, що регулює відносини між перевізником та вантажовідправником?
 - а) акт виконаних послуг;
 - б) замовлення на перевезення вантажів;
 - в) договір про перевезення вантажів;
 - г) товарно-транспортна накладна.

3. Оприбуткування запасних частин чи металобрухту від списання автомобіля:
 - а) збільшує фінансові результати підприємства;
 - б) зменшує витрати операційної діяльності;
 - в) не впливає на фінансові результати діяльності підприємства.

4. У випадку не повернення працівником спецодягу при звільненні, він оцінюється:
 - а) за справедливою вартістю;
 - б) за первісною вартістю;
 - в) за балансовою вартістю;
 - г) за відновлюваною вартістю.

5. Норми витрат палива збільшуються:
 - а) при роботі в зимових умовах;
 - б) при роботі в гірській місцевості;
 - в) при збільшенні ваги причепу;
 - г) усі відповіді вірні.

6. Первісна вартість автомобілів збільшується:
 - а) при проведенні поточного ремонту;

- б) при проведенні капітального ремонту;
- в) при проведенні робіт, що ведуть до поліпшення експлуатаційних характеристик.

7. Збір до Пенсійного фонду нараховується:

- а) при придбанні легкових автомобілів;
- б) при придбанні автобусів;
- в) при придбанні вантажних автомобілів;
- г) при придбанні будь-якого автотранспорту.

8. Заміна шин здійснюється у випадку:

- а) досягнення ними нормативного пробігу;
- б) досягнення встановленого строку корисного використання;
- в) за будь-яких умов, встановлених керівництвом підприємства.

9. Операції із заміни шин відносяться до операцій із:

- а) технічного переозброєння та переоснащення;
- б) поліпшення транспортного засобу;
- в) технічного обслуговування.

10. Ремонтна майстерня на автотранспортному підприємстві відноситься до:

- а) допоміжних виробництв;
- б) супутніх виробництв;
- в) загальновиробничих.

Змістовий модуль 2. Особливості бухгалтерського обліку у житлово-комунальному господарстві, готелях, рекламній та туристичній діяльності

Тема 5. Облік у житлово-комунальному господарстві

Нормативна база діяльності ЖКГ. Облік витрат житлово – комунальних підприємств. Облік доходів житлово – комунальних підприємств. Облік оренди комунального майна. Облік цільового фінансування. Особливості створення та функціонування ОСББ (об'єднань співвласників багатоквартирних будинків). Нормативна база діяльності ОСББ. Облік основних господарських операцій ОСББ.

5.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Які основні нормативні документи регламентують діяльність підприємств ЖКГ?
2. Які особливості обліку в ЖКГ?
3. Як здійснюється облік субсидій та дотацій з бюджету?
4. Який склад витрат в ЖКГ та яким чином відображається в обліку їх формування?
5. Який склад доходів в ЖКГ та яким чином відображається в обліку їх формування?
6. Чим відрізняються ОСББ від інших неприбуткових організацій?
7. Які чинники здійснюють вплив на організацію обліку в ОСББ?
8. Які особливості оподаткування діяльності ОСББ?
9. Що є об'єктами обліку в ОСББ?
10. Як здійснюється облік доходів та витрат ОСББ?

5.2. Теми рефератів

1. Облік житлово-комунальних послуг.
2. Обліки витрат на ремонт та поліпшення житлового будинку.
3. Порядок складання кошторису доходів і витрат ОСББ.
4. Застосування інформаційних технологій в обліку підприємств ЖКГ.
5. Звітність підприємств житлово – комунального господарства.

5.3. Тестові завдання

1. Оприбуткування на баланс комунальним підприємством права постійного користування земельною ділянкою (за умови включення її вартості до статутного капіталу) відображається такою кореспонденцією рахунків:

- а) Дт 101 Кт 40;
- б) Дт 425 Кт 40;
- в) Дт 40 Кт 42.

2. Чи може бути плата за оренду державного і комунального майна в не грошовій формі?

- а) так;
- б) ні.

3. Спрямування комунальним підприємством частини чистого прибутку на розвиток виробництва відображається такою кореспонденцією рахунків:

- а) Дт 441 Кт 443;
- б) Дт 443 Кт 421;
- в) Дт 443 Кт 426.

4. Спрямування комунальним підприємством частини чистого прибутку для сплати в бюджет відображається такою кореспонденцією рахунків:

- а) Дт 443 Кт 641;
- б) Дт 443 Кт 67;
- в) Дт 443 Кт 981.

5. Чи є ОСББ платником податку на прибуток?

- а) так;
- б) ні;
- в) ні, за винятком окремих випадків.

6. На яких рахунках ОСББ здійснює облік витрат?

- а) 23, 91 та 92;
- б) лише 23;
- в) 94;
- г) 23 та 92.

7. Чи призводять заходи з модернізації житлового будинку до збільшення його вартості?

- а) так;
- б) ні.

8. Якщо біля житлового будинку буде побудований теплопункт для опалення, чи буде вважатися він окремим об'єктом ОЗ?

- а) так;
- б) ні.

9. Нарахування заборгованості співвласників багатоквартирного житлового будинку відображається наступною кореспонденцією рахунків:

- а) Дт 37 Кт 48;
- б) Дт 36 Кт 703;
- в) Дт 37 Кт 703.

10. Доходи ОСББ відображаються:

- а) у сумі нарахованих квартплати та комунальних послуг;
- б) у сумі фактично сплачених рахунків квартиронаймачів;
- в) у сумі витрат ОСББ.

Тема 6. Облік у готельному господарстві

Нормативна база діяльності готельного господарства. Класифікація готелів. Вимоги до готелів різних категорій. Класифікація витрат та доходів готельного господарства. Особливості ціноутворення та калькулювання собівартості готельних послуг. Облік доходів та витрат готелів. Документальне забезпечення готельної діяльності.

6.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

- 1. Які основні нормативні документи регулюють готельний бізнес?
- 2. Яким чином здійснюється присвоєння готелям відповідних категорій?
- 3. Які мінімальні вимоги висуваються до категорії готелю «одна зірка»?
- 4. Що таке основні та додаткові готельні послуги?
- 5. Як здійснюється документальне оформлення у готелях?
- 6. Як формується собівартість готельних послуг?
- 7. Як відображаються в обліку доходи від надання готельних послуг?
- 8. У яких випадках готель є податковим агентом щодо стягнення та перерахування курортного збору?

6.2. Теми рефератів

- 1. Склад та особливості обліку необоротних активів готелю.
- 2. Облік матеріальних цінностей в готелі.
- 3. Формування фінансових результатів готелю.
- 4. Особливості оподаткування основних готельних послуг.
- 5. Склад додаткових послуг готелю, їх облік та оподаткування.

6.3. Тестові завдання

1. У відповідності до законодавства, готель – це засіб тимчасового розміщення, що складається:

а) з 3-х і більше номерів та в якому суб'єктом господарювання надаються готельні послуги.

б) з 5-ти і більше номерів та в якому суб'єктом господарювання надаються готельні послуги.

в) з 6-ти і більше номерів та в якому суб'єктом господарювання надаються готельні послуги.

2. Власником готелю може бути:

- а) як юридична особа, так і фізична особа – підприємець;
- б) лише юридична особа;
- в) лише ФОП.

3. Категорії готелям встановлюють:

- а) за результатами обов'язкової сертифікації послуг тимчасового розміщення (проживання);
- б) за результатами добровільної сертифікації послуг тимчасового розміщення (проживання);
- в) за результатами опитування проживаючих та співробітників готелю.

4. Надання послуг проживання в готелях:

- а) підлягає ліцензуванню;
- б) ліцензуванню не підлягає.

5. Готель як юридична особа має право обрати одну з систем оподаткування:

- а) загальну систему, або другу чи третю групу спрощеної системи;
- б) загальну систему або другу групу спрощеної системи;
- в) загальну систему або третю групу спрощеної системи.

6. Ставка курортного збору встановлюється у відповідному розмірі за рішенням відповідної сільської, селищної, міської ради наступним чином:

- а) за кожен добу тимчасового розміщення особи у місцях проживання (ночівлі),
- б) у відсотках від вартості проживання;
- в) ставка встановлюється у фіксованому розмірі і не залежить від кількості днів та вартості проживання.

7. Списання собівартості наданих готельних послуг відображається наступною кореспонденцією рахунків:

- а) Дт 903 Кт 23;
- б) Дт 903 Кт 26;
- в) Дт 902 Кт 282.

8. Витрати на сертифікацію готелю включаються до таких витрат:

- а) адміністративних;
- б) на збут;
- в) включаються до собівартості готельних послуг.

9. Постачання послуг із тимчасового розміщування (проживання), що надаються готелями і подібними засобами тимчасового розміщування оподатковуються ПДВ за ставкою:

- а) 0%;

- б) 3%;
- в) 7%;
- г) 20%.

10. Бланк готельного рахунку є формою:

а) яка затверджується відповідними органами і є типовою та обов'язковою для використання готелями;

б) готелі можуть самостійно розробляти форму такого бланку за умови, що такий бланк відповідає встановленим вимогам до первинних документів.

Тема 7. Облік на підприємствах, що надають рекламні послуги

Нормативна база, що регулює рекламну діяльність. Вимоги до реклами. Облік витрат у рекламних агенціях. Облік доходів від надання рекламних послуг.

7.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Що таке реклама?
2. Які суб'єкти є основними учасниками рекламної діяльності?
3. Які є основні типи підприємств рекламної діяльності?
4. Яка існує класифікація реклами залежно від способу її розміщення?
5. Які особливості обліку рекламного агентства?
6. Які підтверджувальні документи мають бути у рекламного агентства щодо здійснених витрат?
7. Як здійснюється облік рекламної продукції, отриманої від замовника?
8. Як здійснюється облік витрат, пов'язаних з участю підприємства у виставці?
9. Як здійснюється облік безоплатної роздачі зразків продукції?
10. Що включається до доходу рекламного агентства?

7.2. Теми рефератів

1. Особливості оподаткування рекламної діяльності.
2. Облік розміщення реклами у засобах масової інформації.
3. Організація рекламного процесу.
4. Вимоги до реклами та відповідальність за їх порушення.
5. Документальне забезпечення рекламної діяльності.

7.3. Тестові завдання

1. Чи вважається рекламою розміщення інформації про виробника товару та/або товар у місцях, де цей товар реалізується чи надається споживачеві?

- а) так;
- б) ні.

2. У разі неможливості встановлення вартості реклами, розповсюдженої з порушенням вимог законодавства, на рекламодавців та розповсюджувачів реклами накладається штраф у розмірі:

- а) до 100 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- б) до 300 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян;
- в) до 500 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

3. Реклама алкогольних напоїв, реклама знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються алкогольні напої, у будь-яких аудіовізуальних медіа забороняється:

- а) у будь – який час доби;
- б) з 8 години до 22-ї;
- в) з 6 години до 23-ї.

4. У замовника реклами, витрати на рекламу відносяться:

- а) до адміністративних витрат;
- б) до витрат на збут;
- в) включаються до собівартості продукції, яка рекламується.

5. Витрати на рекламу та просування продукції на ринку:

- а) визнаються нематеріальними активами;
- б) не визнаються нематеріальними активами.

6. Основним документом, яким оформлюється господарська операція з надання рекламних послуг є:

- а) накладна на надання рекламних послуг;
- б) акт виконаних робіт;
- в) акт приймання – передачі рекламних послуг;
- г) звіт про надання рекламних послуг.

7. Витрати на виготовлення упаковки товару відносяться до:

- а) собівартості товару;
- б) рекламних витрат;
- в) вірної відповіді немає.

8. Якщо оплата послуг з реклами відбулася у звітному періоді, але надаватися такі послуги впродовж декількох періодів у майбутньому, то такі витрати відображаються в обліку наступним чином:

- а) як витрати періоду;
- б) як інші операційні витрати;
- в) як витрати майбутніх періодів.

9. База оподаткування операцій з постачання рекламних послуг не може бути нижче:

- а) звичайних цін;
- б) собівартості послуг;
- в) мінімальних цін.

10. Рекламні послуги оподатковуються ПДВ за ставкою:

- а) 7%;
- б) 14%;
- в) 20%.

Тема 8. Облік в туристичній діяльності

Нормативна база, що регламентує господарську діяльність в сфері надання туристичних послуг. Суб'єкти туристичного бізнесу. Ліцензування туристичної діяльності. Облік діяльності туроператорів. Облік діяльності турагентів.

8.1. Теоретичні питання для самоперевірки та контролю знань

1. Хто такі тур агент та туроператор?
2. Які існують організаційні форми туризму?
3. Які існують види туризму залежно від категорій осіб, які здійснюють туристичні подорожі, їх цілей та об'єктів, що використовуються або відвідуються?
4. Хто є суб'єктами туристичної діяльності?
5. Які мінімальні розміри фінансового забезпечення мають бути в туроператора та турагента?
6. Які умови має містити договір на туристичне обслуговування?
7. Яка методика формування собівартості туристичного продукту?
8. Який склад загальноновиробничих витрат у туроператора?
9. Як здійснюється визнання доходу у туроператора та турагента?
10. Яку інформацію містить статистичний звіт туроператора?

8.2. Теми рефератів

1. Формування туроператором собівартості туристичного продукту.
2. Облік реалізації туристичного продукту нерезиденту.
3. Документальне забезпечення обліку реалізації туристичного продукту.

8.3. Тестові завдання

1. Організаційними формами туризму є:
 - а) міжнародний і внутрішній туризм;
 - б) оздоровчий та культурно - пізнавальний;
 - в) молодіжний, дитячий та сімейний.

2. Туристичні оператори можуть бути:

- а) лише фізичними особами;
- б) лише юридичними особами;
- в) як фізичними, так і юридичними особами.

3. Туристичні агенти можуть бути:

- а) лише фізичними особами;
- б) лише юридичними особами;
- в) як фізичними, так і юридичними особами.

4. Розмір фінансового забезпечення туроператора, який надає послуги виключно з внутрішнього та в'їзного туризму, має становити суму, еквівалентну:

- а) не менше ніж 1000 євро;
- б) не менше ніж 5000 євро;
- в) не менше ніж 10000 євро.

5. Мінімальний розмір фінансового забезпечення турагента має становити суму, еквівалентну:

- а) не менше ніж 1000 євро;
- б) не менше ніж 2000 євро;
- в) не менше ніж 3000 євро.

6. Отримання ліцензії на здійснення діяльності є обов'язковим для:

- а) турагента;
- б) туроператора;
- в) як для турагента, так і туроператора.

7. Форма письмового договору на туристичне або на екскурсійне обслуговування називається:

- а) ваучер;
- б) патент;
- в) ліцензія.

8. Реалізація туристичного продукту безпосередньо туристу за попередньою оплатою відображається наступною кореспонденцією рахунків:

- а) Дт 30,31 Кт 681;
- б) Дт 30,31 Кт 703;
- в) Дт 361 Кт 703.

9. У періоді надання туристу ваучера та інших документів, що надають право на отримання окремих туристичних послуг, здійснюється наступна проводка:

- а) Дт 361 Кт 39

- б) Дт 361 Кт 69;
- в) Дт 361 Кт 703.

10. Дохід від реалізації турпродукту визнається:

- а) після закінчення туробслуговування;
- б) відразу при отриманні оплати за турпродукт;
- в) рівними частинами при оплаті туру та при закінченні туру.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Бухгалтерський облік за видами економічної діяльності / Загородній А.Г., Яремко І.Й., Пилипенко Л. М., Мороз А. С. Підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020- 320 с.
2. Бухгалтерський облік у торгівлі та в ресторанному господарстві: навч. посібник/Куцик П.О., Коваль Л.І., Макарук Ф.Ф.- Магнолія, 2019.- 503с.
3. Гура Н. Облік видів економічної діяльності: підручник. К.: Центр навчальної літератури, 2019.- 320с.
4. Соколенко Л.Ф. Бухгалтерський облік керуючих компаній сфери житлово – комунального господарства в умовах цифровізації. Суми: ВТД «Університетська книга», 2020. 444с.
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.

Допоміжна

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 № 996-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>.
2. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996 № 270/96-ВР зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80#Text>
3. Про туризм: Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельній діяльності: затв. наказом М-ва економіки та з питань європейської інтеграції України від 22.05.02 № 145. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0145569-02#Text>
5. Методичні рекомендації з формування собівартості будівельно-монтажних робіт: затв. наказом М-ва регіонального розвитку та будівництва України від 31.12.2010 №573. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0573738-10#Text>
6. Методичні рекомендації з формування собівартості перевезень (робіт, послуг) на транспорті: затв. наказом М-ва транспорту України від 05.02.01 № 65. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0065361-01#Text>
7. Методичні рекомендації щодо впровадження національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку у сфері громадського харчування і побутових послуг, гармонізованих з міжнародними стандартами: затв. наказом М-ва економіки та з питань європейської інтеграції України від 17.06.03 № 157. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0157569-03#Text>
8. International Accounting Standards //Official Journal of the European Union. L 261. Volume 46. 13 October 2003. URL: <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:L:2003:261:SOM:EN:HTML>
9. IAS/IFRS Standards and Interpretations. URL:

http://ec.europa.eu/internal_market/accounting/ias/index_en.htm

10. Wild, John J. Fundamental accounting principles / John J. Wild, Ken W. Shaw, Barbara Chiappetta.—20th ed. P. 657.

Інформаційні ресурси

1. Верховна рада України: веб-сайт. URL: zakon.rada.gov.ua/.

2. Міністерство фінансів України: веб-сайт. URL: minfin.gov.ua/.

3. Державна податкова служба України: веб-сайт. URL: <https://tax.gov.ua/> /

4. Бібліотека ім. Вернадського: веб-сайт. URL: nbuv.gov.ua/.

5. Офіційний сайт Наукової бібліотеки НУ «Чернігівська політехніка». URL: <http://library2.stu.cn.ua/>

6. Система дистанційного навчання НУ «Чернігівська політехніка». Курс: Облік за видами економічної діяльності. URL: <https://eln.stu.cn.ua/course/view.php?id=2330>

7. Все про бухгалтерський облік: веб-сайт. URL: vobu.com.ua/.

8. Інтернет-портал “Бухгалтер.com.ua”. URL: <http://buhgalter.com.ua/>.

9. Інтернет-портал “Бухгалтер 911”. URL: <http://buhgalter911.com/>.